



| | |
|-----------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valdkond | Sotsiaaalained |
| Kursuse nimetus | Lähiajalugu I |
| Klass | 12. klass |
| Kursuse eesmärk | Ajalooõpetuse eesmärk on kujundada õppijaid, kes on suutelised analüüsima ja mõistma maailma, milles nad elavad, ning tunnevad asjaolusid ja sündmusi, mis on maailmas juhtunud. Ajalooõpetuses omandavad õpilased kultuuriruumis orienteerumiseks teadmisi oma kodukoha ning maailma minevikust ja kultuuripärandist ning erinevatest väärtussüsteemidest. Aine vahendusel hakkab õpilane teadvustama, analüüsima, kriitiliselt hindama ja tõlgendama minevikusündmusi ning -protsesse, nende omavahelisi seoseid ja seoseid tänapäevaga ning ajaloosündmuste erineva tõlgendamise põhjusi. |
| Kursuse sisu lühikokkuvõte | <p>Maailm 20. sajandi alguses. Periodiseerimine. Imperialism ja rahvusvahelised suhted I maailmasõja eel. Olulisemad riigid ja nende positsioon. I maailmasõja puhkemist soodustavad ja takistavad tegurid. Liidupoliitika.</p> <p>I maailmasõda. Juulikriis ja mobilisatsioonid. Sõja käik ja sõjategevus erinevatel lahingutandritel. Sõjatehniline innovatsioon. Sõja majanduslik ja sotsiaalne mõju. Sõja lõpp ja Pariisi rahukonverents. Impeeriumite lagunemine ja uute riikide teke.</p> <p>Revolutsiooniline Venemaa. Tsaarivõimu nõrkus ja poliitiline rahulolematus. Veebruarirevolutsiooni põhjused, sisu ja mõju. Kommunism ja kaksikvõim. Oktoobrirevolutsiooni põhjused, sisu ja mõju. Rahulolematus Eestis. Rahvuskubermangu ja -väeosade moodustamine. Iseseisvuse eellugu – poliitilised liikumised ja riikluse variandid.</p> |



| | |
|------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | <p>Vabadussõda. I maailmasõja mõjud Eestis. Maapäeva tegevus ja iseseisvuse väljakuulutamise. Sõjategevuse arengud Eestis ja lähialadel. Rahu sõlmimine. Vabadussõja sangarid. Eesti rahvusvahelises poliitikas.</p> <p>Sõdadevaheline Euroopa. Ülesehitustöö ja kriis. Kultuurilised ja sotsiaalsed muutused. Autoritaarsed ja totalitaarsed liikumised – sünnid, ideoloogia, tegevus ja mõju. Demokraatiade langus.</p> <p>Eesti Vabariik. Põhiseadusliku korra ülesehitamine ja poliitika. Majanduslik olukord ja selle muutused. Kommunistide tegevus Eestis. Stabiilsuse teke ja majanduskriis. Vapside tegevus ja olemus. Vaikiv ajastu Eestis.</p> <p>Omariikluse häving. Rahvusvaheline olukord II maailmasõja eel. Baaside lepingu sõlmimine ja okupatsiooni algus Eestis. Juunipööre ja Eesti annekteerimine. Kommunistlikud repressioonid.</p> <p>II maailmasõda. Rahvusvaheline poliitika II maailmasõja eel ja leeride kujunemine. Hispaania kodusõda. Sõja käik ja sõjategevus erinevatel perioodidel. Kapitulatsioonid ja sõjajärgne olukord. Liitlaspoliitika sõja ajal. Inimsusevastased kuriteod.</p> <p>Eesti II maailmasõjas. Nõukogude võimu kehtestamine. Suvesõda. Saksa okupatsiooni sisu ja mõju. Eestlased II maailmasõjas. Kaitselahingud ja Punaarmee pealetung. Iseseisvuse taastamise katse. Pagulased.</p> |
| Lõiming teiste õppeainete ja päriseluga | <p>Seosed õppeainetega – Korrektne eneseväljendus ja sõnavara arendamine – eesti keel. Atlase kasutamine sõjategevuse ja poliitilise kaardi muutumise jälgimisel – geograafia. Allikmaterjalide otsimine ja nendega tutvumine – võõrkeeled. Demokraatiade tõusu ja langust mõjutavad tegurid – ühiskonnaõpetus. Õppekäikudel osalemine ja liikumine – liikumisõpetus. Tehnoloogiline progress ja selle võimalikus – füüsika ja keemia.</p> |



| | |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | Seosed päriseluga - Sõda soodustavate ja takistavate tegurite tundmine. Ebademokraatlike protsesside märkamine. Allikakriitiline lähenemine. Kultuurinähtuste tundmine. Sotsiaalsete arengute väärtustamine. |
| Akadeemilise aususe arendamine | Kursuse alguses tutvustatakse õpilastele Miina Härma Gümnaasiumi akadeemilise aususe juhendit. Selgitatakse ausa käitumise põhimõtteid ning ebaausa käitumise tagajärgi. Arutluse kirjutamise eel selgitatakse, mis on plagiaat. Esitluste ja arutluste puhul jälgitakse korrektset viitamist. Kursus lõpeb suulise või kirjaliku arvestusega. |
| Õppija profiili rakendamine | Uuriv – õpilane uurib erinevaid relvakonflikte ja nende kirjeldusi. Teadmishimuline – õpilased väljendavad ja avardavad iseseisvate töödega oma silmaringi. Mõtlev – õpilased peavad analüüsima informatsiooni ning rakendama allikakriitikat. Suhtlev – õpilane peab koostööd kaasõpilastega kursust kokkuvõtva materjali läbitöötamisel. Põhimõttekindel – õpilane esitab oma tööd tähtaegselt ning ettenähtud viisil. Avatud meelega – õpilane tutvub erinevate ideoloogiatega ning mõistab nende eeliseid. Julge – Õpilane võtab pidevalt sõna ja avaldab arvamust käsitletavate teemade osas. Peegeldav – õpilane teadvustab oma teadmislünkasid ning võtab kasutusele meetmeid nende korrigeerimiseks. |
| Õpioskuste, sh digioskuste arendamine | Enesejuhtimisoskused – Eneseseanalüüs: õppeprotsessi juhtimine erinevate strateegiatega ja oskuste kaudu; enda tegevuse analüüsimine. - analüüsib oma õpistrateegiaid (mida ma saan teha, et veel tõhusamaks õppijaks saada? millised õpisstrateegiad võiks veel mulle kasulikud olla? mis faktorid mõjutavad minu õppimist?) Õpilased rakendavad erinevaid meetodeid hindelisteks töödeks valmistumisel. Pärast töö sooritamist on võimalik analüüsida ja võrrelda kasutatud meetodite efektiivsust. |



| | |
|---------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| | <p>Suhtlemisoskused – Keeleoskus: Kirjaliku info kogumine lugedes ning informatsiooni edastamine kirjalikult. - kasutab erinevaid kanaleid nii ainealase kui aineteülese info otsimiseks</p> <p>Õpilased kasutavad infootsinguks erinevaid meediume ja allikaid. Õpilased koostavad juhendi alusel töö, mis kombineerib erinevat leitud teavet.</p> <p>Suhtlus ja koostöö digikeskkonnas – Õppeülesannete sooritamine sobivas digitaalses õpikeskkonnas; veebipõhiste õppevahendite sihipärane kasutamine</p> <p>Õpilased valivad koostöötamiseks sobivaima ja mugavaima veebikeskkonna. Esitavad tööd laetakse üles Terasse.</p> |
| Õpitulemused | <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none">1) analüüsib ajalooperioodide iseloomulikke tunnuseid, vaimulaadi ja erinevuste põhjusi, mõistab ja analüüsib ajaloolise arengu jätkuvust ja muutuste põhjusi, mõistab minevikus elanud inimeste elu ajaloolises kontekstis ning üksiksiku valikute ja otsuste tähtsust inimkonna ajaloo kujundamisel;2) analüüsib Eesti ajalugu Euroopa ja maailma ajaloo kontekstis ning mõistab vastastikuseid seoseid;3) mõistab tänapäeva Eesti ühiskonna kujunemise ajaloolist tausta, tunneb ära mineviku mõjutusi;4) mõistab, et inimeste eluviisi, väärtushinnanguid ja ühiskonnaelu mõjutavad religioon ja ideoloogiad, mõistab teaduse ning kultuuri arengu ja tehnoloogiliste muutuste mõju ühiskonnale ja nende vastastikuseid seoseid;5) mõistab suurriikide mõju maailma majandusele ning poliitikale eri ajastuil, analüüsib riikidevahelist koostööd ja konfliktide lahendamise viise;6) analüüsib demokraatlike ja mittedemokraatlike riikide arengu põhijooni;7) mõistab ajaloosündmuste ja -protsesside erineva tõlgendamise põhjusi ja tagajärgi, analüüsib kriitiliselt infot, eristab fakti arvamusel;8) tunneb inimkonna kultuurisaavutusi ja mõistab kultuuri järjepidevust;9) mõttestab enda rolli kultuuri kandjana ja kultuuripärandi säilitajana, teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja kultuuri rolli enesemääratlemises;10) mõistab inimtegevuse ja keskkonna vastastikust mõju. |



| | |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Hindamine | Perioodi hinne kujuneb tunniaktiivsusest, arutlustest, esitlustest ja kirjalikest töödest. |
| Õppekäigud, projektid, külalisesinejad jms | Õppekäik KGB kongide muuseumi |
| Õppetöö diferentseerimine | Ajaloo-olümpiaad. Perioodi tööde järele vastamine. Filmi- ja kirjandussoovitused huvitatutele. Individuaalsed või grupiviisilised konsultatsioonid. |
| Õppematerjalid | M. Laar ja L. Vahtre. Lähiajalugu I. Tallinn, Avita 2014. A. Kriiska jt. Eesti ajaloo atlas. Tallinn, Avita 2006. L. Lepik. Ajaloo atlas gümnaasiumile. Tartu, Regio. 2000. A. Pajur jt. Eesti ajalugu VI. Tartu, Ilmamaa 2005 |